

POSELSTVÍ PAPEŽE
JANA PAVLA II.
K PŘÍPRAVĚ SEDMÉHO
SVĚTOVÉHO DNE NEMOCNÝCH
11. ÚNORA 1999

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE
PRAHA 1999
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

Drazí bratři a sestry!

1. Nadcházející oslavy Světového dne nemocných vyvrcholí dne 11. února 1999 podle již ustálené tradice na významném mariánském poutním místě.

Volba chrámu Naší Paní harisské, jenž shlíží na Bejrút, má za daných časových a místních okolností řadu hlubokých významů. Zemi, v níž toto poutní místo leží, je Libanon, o němž jsem již při jiné příležitosti mohl prohlásit, že "je to více než pouhá země: je to poselství a vzor pro Východ a Západ" (Řím, 7. září 1989. V *Insegnamenti* Jana Pavla II., XII/2, s.176).

Z poutního místa v Harisse bdí socha Blahoslavené Panny Marie nad středomořským pobřežím, tak blízko té zemi, po níž Ježíš chodil a "hlásal evangelium o (Božím) království a uzdravoval mezi lidem každou nemoc a každou chorobu" (*Mt* 4,23). Nedaleko je i místo, kde odpočívají těla mučedníků Kosmy a Damiána, kteří přijali Kristovo poslání "hlásat Boží království a uzdravovat nemocné" (*Lk* 9,2) a konali je tak ušlechtilé, že si zasloužili titul svatých lékařů chudých: vykonávali totiž lékařské povolání bez nároku na odměnu.

V rámci přípravy na velké Jubileum roku 2000 církev na celém světě věnuje rok 1999 bedlivější reflexi o Bohu Otci. Apoštol Jan nám ve svém prvním listě připomíná, že "Bůh je láska" (4,8.16). Jak by mohla úvaha o takovém tajemství neoživit teologální ctnost lásky v její dvojí podobě: lásce k Bohu a k bratřím?

2. Z tohoto pohledu získává na sklonku druhého tisíciletí křesťanské éry úsilí církve všímat si hlavně chudých a trpících na těle a na duchu povahu "cesty opravdového obrácení k evangeliu" (srov. Apoštolský list *Tertio millennio adveniente*, 50). To nepochybně probudí usilovnější hledání jednoty všech lidí s cílem budovat civilizaci lásky (srov. *tamtéž*, 50-52) ve znamení Ježíšovy Matky "dokonalého vzoru lásky k Bohu i k bližnímu" (*tamtéž*, 54).

Jaké místo na zemi by dnes mohlo lépe než Libanon symbolizovat jednotu mezi křesťany a setkání všech lidí ve společenství lásky? Libanonská země totiž není jen místem soužití katolických komunit vycházejících z odlišných tradic a různých křesťanských komunit, ale je také křížovatkou mnoha náboženství. Jako taková může výborně

představovat jakousi laboratoř, kde bychom "společně budovali budoucnost v soužití a vzájemné spolupráci, se zřetelem na lidský a morální rozvoj" národů (Apoštolská posynodní exhortace *Nová naděje pro Libanon*, 93).

Světový den nemocných, jehož oslavy vyvrcholí právě v Libanonu, vyzývá všeobecnou církev k tomu, aby se tázala, jak plní svou službu těm, kdo jsou v situaci, jež více než kterákoli jiná odhaluje omezení a zranitelnost lidských tvorů a volá také po vzájemné solidaritě. Tento den se tak stává mimořádnou chvílí, v níž se obracíme na Otce, a nutně nám připomíná hlavní přikázání lásky, z jehož dodržování bude skládat úcty každý z nás (srov. *Mt 25,31-46*). Vzor, jímž se máme inspirovat, nám ukazuje sám Ježíš na postavě dobrého Samaritána, na podobenství, které má klíčový význam pro plné porozumění přikázání lásky k bližnímu (srov. *Lk 10,25-37*).

3. Blížící se Světový den nemocných má být tedy pojímán v rámci mimořádné vnímavosti k povinnosti lásky, což bude určitě zdůrazněno setkáním věnovaném úvahám, studiu a modlitbě, jež se uskuteční v chrámu Naší Paní harisské, kde se scházejí poutníci ze všech libanonských křesťanských komunit z různých církví a také zbožní muslimové. Zbystří to náš cit pro potřebu jednoty, jíž lze dosáhnout oním "ekumenismem skutků" spočívajícím v péči o nemocné, trpící, lidi vytlačené na okraj společnosti, o chudé, o ty, kteří přišli o všechno, a která je zároveň nejnaléhavější a nejméně obtížnou ekumenickou cestou, jak dokazuje zkušenost. Na této cestě budeme moci nejen hledat "plnou jednotu" těch, kdo se nazývají křesťany, ale také otevřít se mezináboženskému dialogu právě na místě, jakým je Libanon, kde různá náboženská vyznání "společně uznávají některá nepopiratelná lidská a duchovní práva", jež mohou vést i "za hranice důležitých rozdílů mezi jednotlivými náboženstvími", aby se především rozpoznalo to, co je spojuje (Apoštolská posynodní exhortace *Nová naděje pro Libanon*, 13-14).

4. Žádná prosba nezaznívá z lidského srdce toužebněji než prosba o zdraví a o péči o ně. Není tedy čemu se divit, jestliže se lidská solidarita na všech úrovních může a má rozvíjet především v oblasti péče o zdraví. Proto naléhavě potřebujeme "důkladně a do hloubky přezkoumat organizaci zdravotnických služeb poskytovaných institucemi,

za cílem učinit tyto instituce místy podávajícími stále silnější svědectví o lásce k lidem" (*tamtéž*, 102).

Odpověď, na kterou čeká trpící, je třeba přizpůsobovat podmínkám adresáta, jenž nade všechno touží po účasti, po solidární lásce a po obětavé, až hrdinné péči.

Ať se rozjímání o tajemství Božího otcovství promění v důvod naděje pro nemocné a ve školu starostlivé péče o ty, kdo jim pomáhají.

5. Nemocným každého věku a stavu, obětem všech nemocí, přírodních katastrof a tragédií náleží má výzva, ať se svěří do Boží otcovské náruče. Víme, že život nám byl dán Otcem jako dar, jako nejvyšší projev jeho lásky a nepřestává být jeho darem za jakýchkoli okolností. Tímto přesvědčením musí být vedena všechna naše závažná rozhodnutí nehledě na to, že jejich cíl nám někdy může kvůli našim omezením připadat neznámý a nejistý. O toto přesvědčení se opírá žalmistova výzva: "Na Hospodina slož svoji starost, postará se o tebe a nedopustí, aby se kdy spravedlivý zhroutil" (*Ž 55,23*).

O těchto slovech napsal svatý Augustin: "Čím by ses měl znepokojovat? Kvůli čemu se budeš lopotit? Ten, který tě stvořil, se o tebe stará. Copak se ten, který o tebe pečoval, ještě než jsi byl, o tebe nepostaral, když nyní jsi to, čím chtěl, abys byl? Vždyť nyní již věříš, již ses vydal po cestě spravedlnosti. Myslíš tedy, že o tebe nebude pečovat ten, který dává vyjít svému slunci nad dobrými i zlými a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým? A že bude zanedbávat a opustí jen tebe, který jsi již spravedlivý a žiješ ve víře? Naopak, zahrnuje tě svým dobrodiním, pomáhá ti, dává ti, co potřebuješ, chrání tě před protivenstvími. Utěšuje tě svými dary, abys vytrval, odnímá ti je, aby tě napravil, abys nezahlýnul; buď klidný, Pán se o tebe stará. Ten, který tě stvořil, je ti oporou, neopouští ruku svého Stvořitele; jestliže vypadneš z ruky svého tvůrce, rozbiješ se. Dobrá vůle ti pomáhá setrvat v ruce toho, kdo tě stvořil... Svěř se Jemu, nemysli si, že je tam prázdnost, do něhož by ses propadl; nic takového si nepředstavuj. On přece řekl: "Jsou mne plná nebesa i země." On ti nikdy nebude scházet; nescházej ty Jemu, nescházej sobě samému" (*Enarr. in Psalmos 39,26,27: CCL 38,445*).

6. Pracovníkům ve zdravotnictví – lékařům, lékárníkům, ošetřovatelům, kaplanům, řeholníkům a řeholnicím, administrativním pracovníkům a dobrovolníkům - které jejich povolání a odbornost vede k tomu, aby byli

ochránci a služebníky lidského života, opět připomínám Kristův příklad: Kristus byl poslán Otcem jako nejvyšší důkaz jeho nekonečné lásky (srov. *Jan 3,16*) a učil člověka "utrpením konat dobro a prokazovat dobrodiní tomu, kdo trpí. Tímto dvojím aspektem nám plně odhalil smysl utrpení" (Apoštolský list *Salvifici doloris*, 30).

Ve škole vedené trpícími se snažte láskyplným pochopením zachytit hluboké důvody tajemství utrpení. Bolest, již jste svědky, ať je měřítkem obětavosti, jež se od vás očekává. A v této službě životu buďte otevřeni pro spolupráci se všemi, neboť "otázka života, jeho ochrany a rozvoje není pouze privilegiem křesťanů.... Život má v sobě zajisté cosi posvátného a náboženského, což ovšem nevnímají pouze křesťané" (Encyklika *Evangelium vitae*, 101). A jako ten, kdo trpí, nežádá o nic jiného než o pomoc, tak i vy přijímejte pomoc všech, když se chce stát odpovědí lásky.

7. Společenství církve naléhavě vybízím, aby rok Boha Otce učinila rokem činné lásky, lásky skutků prostřednictvím plného nasazení všech církevních institucí. Svatý Ignác Antiochijský píše Efezanům, že milosrdná láska je cesta k Bohu. Víra a láska jsou počátkem i cílem života; víra je počátkem, láska je cílem (srov. *PG V*, 651). Tyto ctnosti jsou doprovázeny všemi ostatními ctnostmi, aby vedly člověka k dokonalosti. Svatý Augustin nás učí: "Jestliže tedy nemůžeš číst všechny stránky Písma jednu po druhé, nemůžeš procházet všechny knihy obsahující Boží slovo ani vstoupit do všech tajemství Písma svatého, měj lásku: na ní závisí všechno. Tak budeš vědět nejen to, co ses v nich naučil, ale i to, co ses ještě naučit nestačil" (*Sermo 350,2-3: PL 39,1534*).

8. Panna Maria, Naše Paní harisská, ať v tento Světový den nemocných stojí svým vznešeným příkladem po boku všech, kdo trpí; ať ukazuje cestu těm, kdo vydávají svědectví křesťanské víry prostřednictvím služby nemocným; ať svou mateřskou rukou vede všechny do domu Otce veškerého milosrdenství. Ona, která bděla nad palčivými bolestmi libanonského národa, ať ve světě probouzí obnovenou důvěru v uzdravující moc lásky prostřednictvím naděje, jež v této zemi znovu rozkvetla, a ať shromáždí všechny jako ztracené syny pod svůj plášť. Ať nové tisíciletí, na jehož prahu stojíme, zahájí éru obnovené důvěry v člověka, jenž je vrcholem všeho, co bylo stvořeno Boží láskou, neboť jen v lásce může člověk znovu nalézt smysl svého života a svého osudu.

Ve Vatikánu 8. prosince 1998

Jan Pavel II.